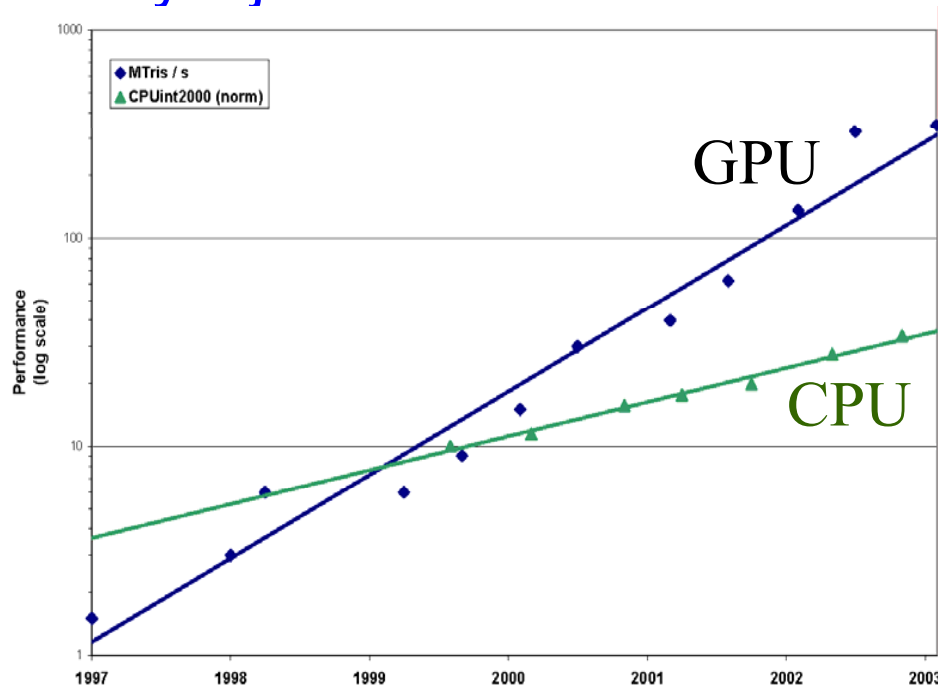
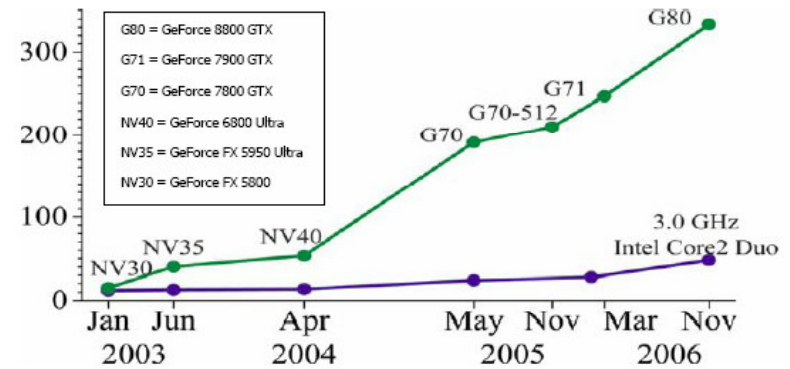

OpenGL Shading Language

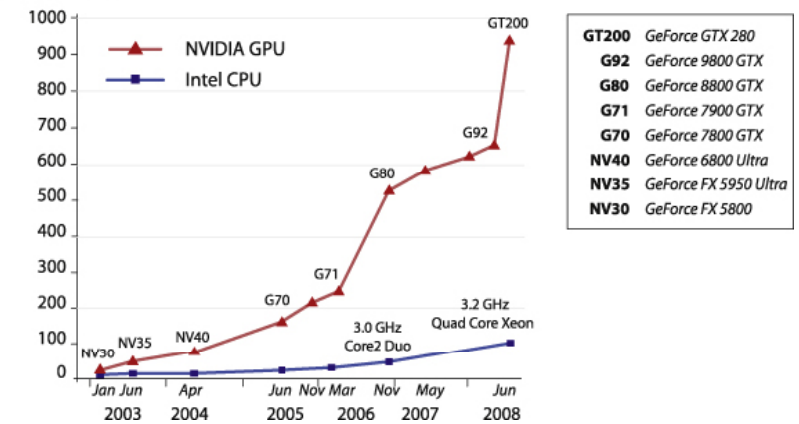
- Vývoj CPU a GPU:

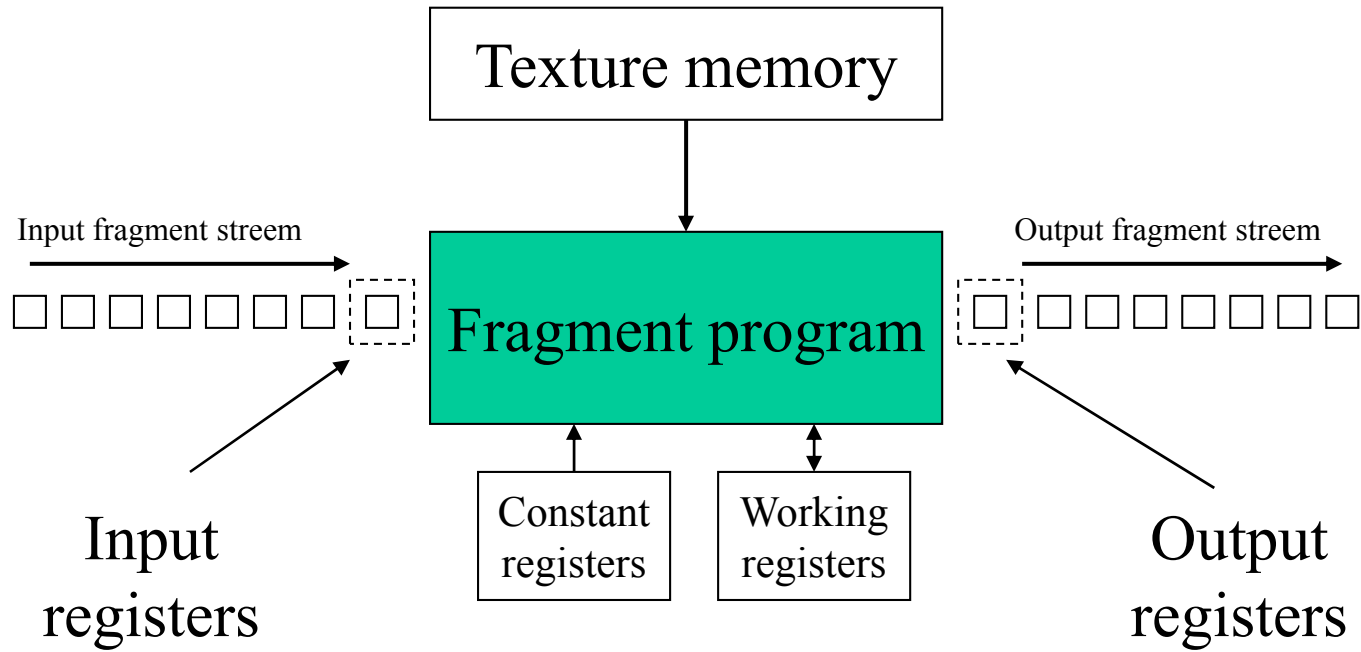
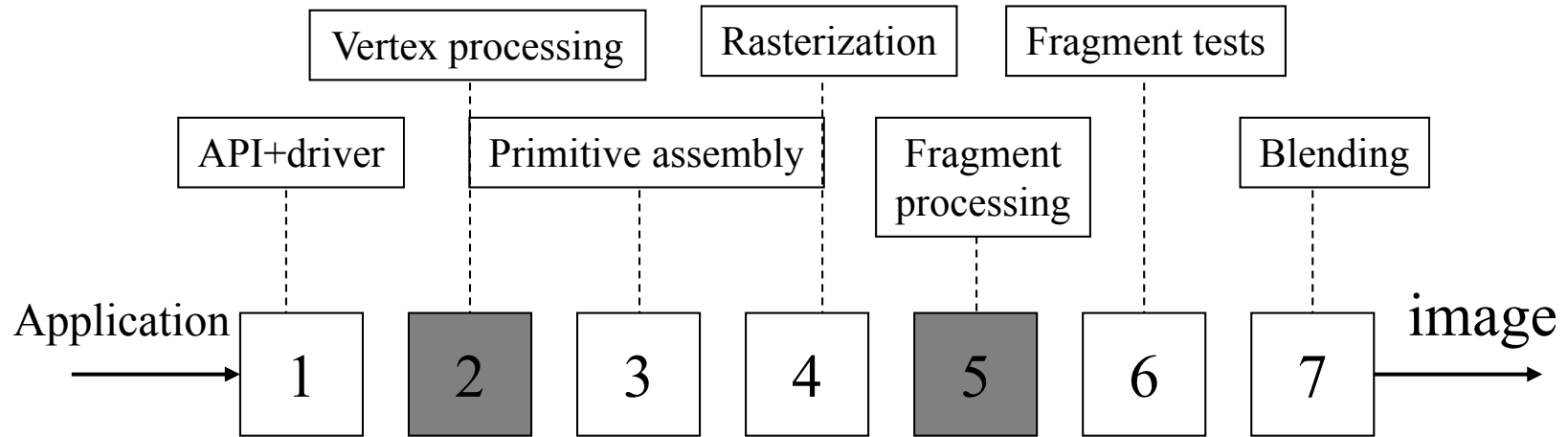

GFLOPS

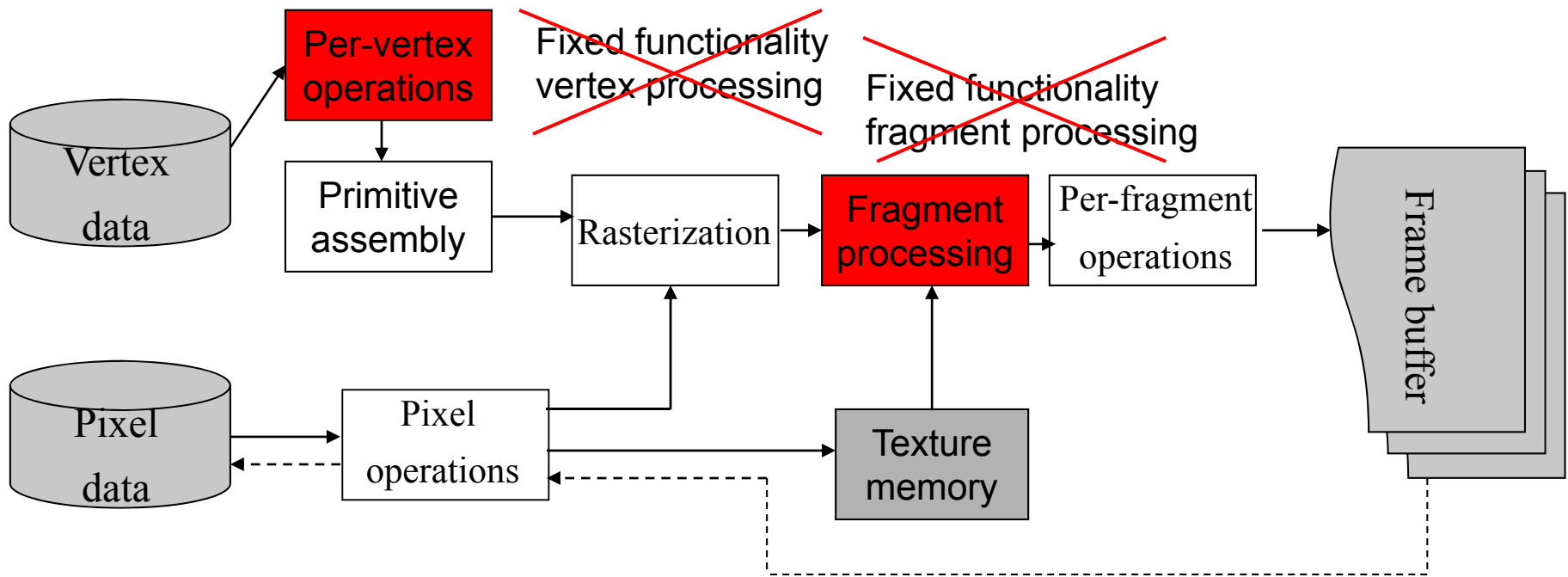
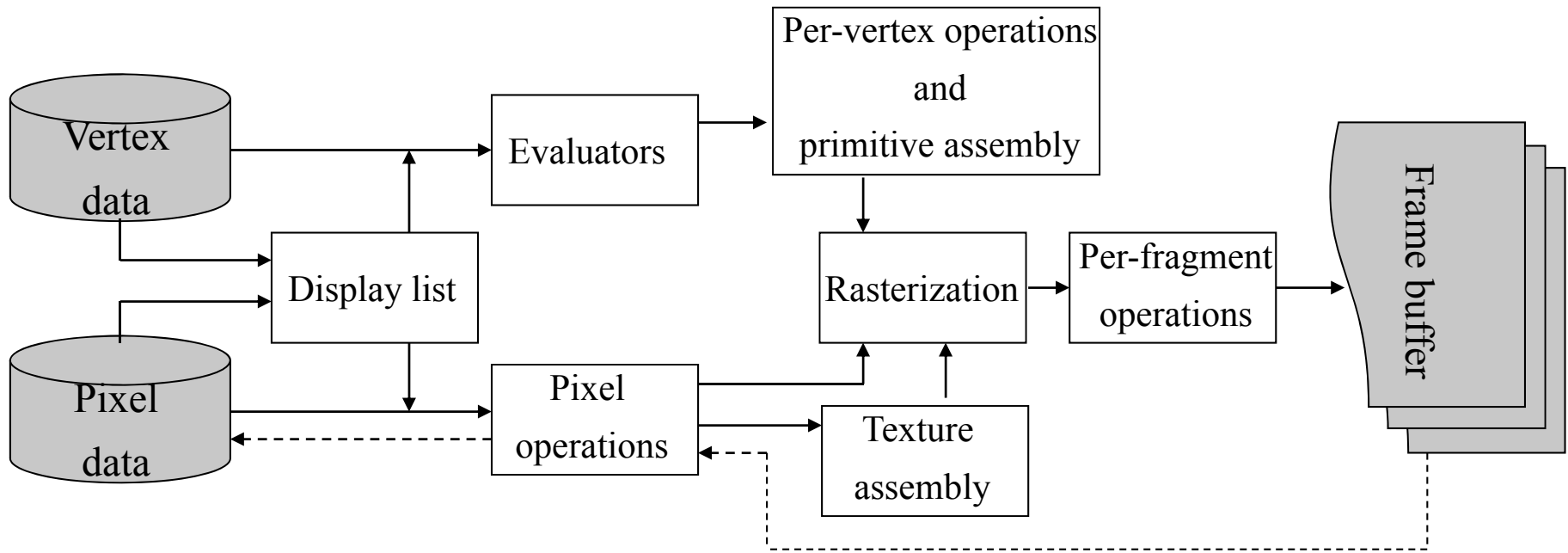
Peak GFLOP/s

Instrukční sada

- Obecné instrukce : MOV, ...
- Aritmetické instrukce : ADD, SUB, ...
- Matematické instrukce : SIN, ...
- Řídící instrukce: KIL, ...
- Spec. grafické instr. : DST, ...
- Texturovací instrukce: TEX, ...

Vertex Processor

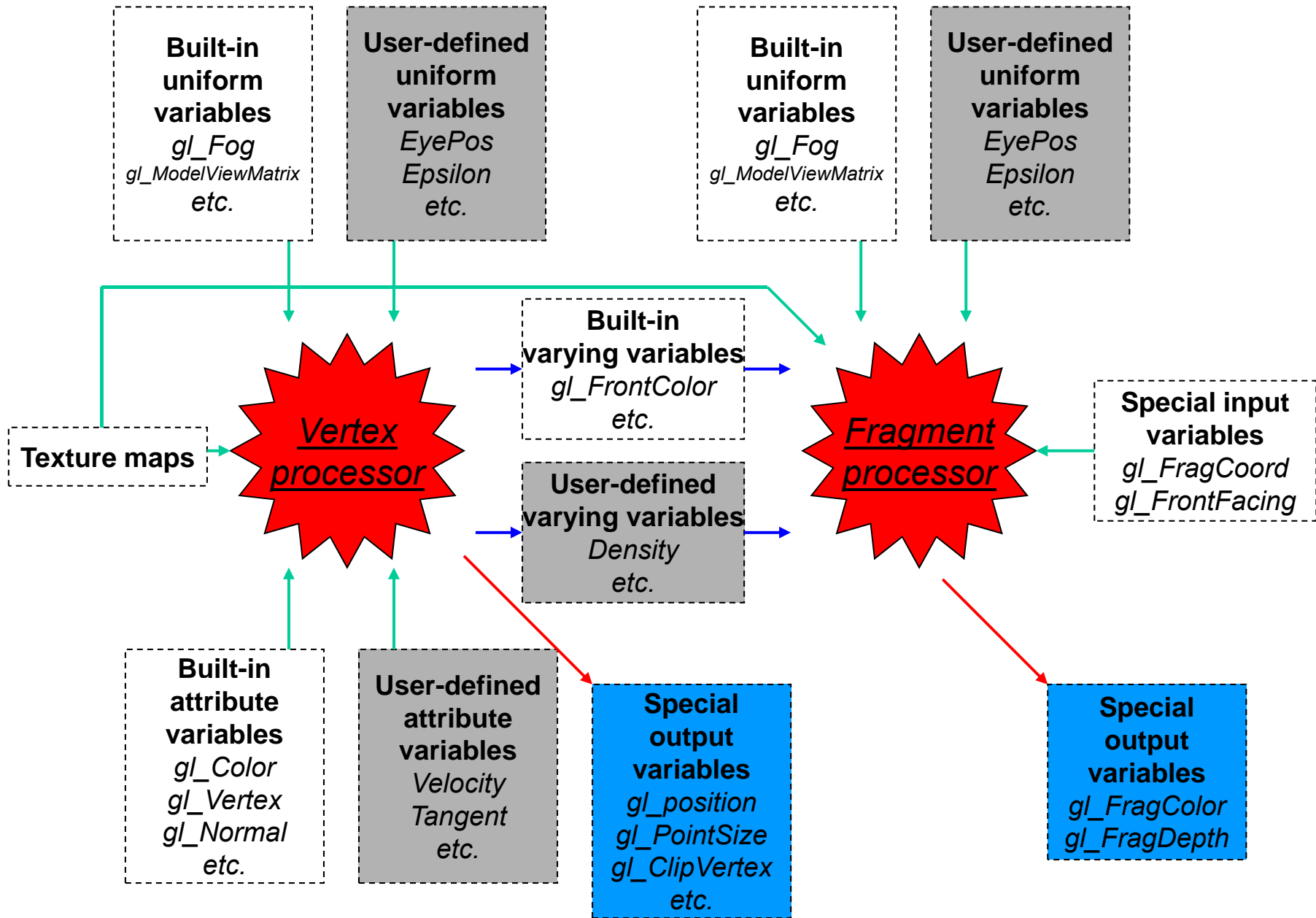
- Transformace vrcholů
 - Transformace normál a normalizace
 - Generování texturových souřadnic
 - Transformace texturových souřadnic
 - Osvětlení
 - Nastavení barev materiálu
- *Vertex shaders* mohou být použity ke specifikaci zcela obecných sekvencí operací, které se aplikují na každý vrchol a s ním asociovaná data.
- *Vertex shaders* které provádí některé z výpočtů uvedených v předchozím seznamu, musí provést všechny požadované funkce z tohoto seznamu..

Fragment Processor

- Operace na interpolovaných hodnotách
 - Přístup k texturám
 - Aplikace textur
 - Fog
 - Součty barev
-
- *Fragment shaders* jsou použity pro algoritmy prováděné na fragmentových procesorech, které produkují výstupní hodnoty založené na poskytovaných vstupních hodnotách.
 - *Fragment shader* nemůže měnit x/y pozici fragmentu.
 - *Fragment shaders*, které provádí některé z výpočtů uvedených v předchozím seznamu, musí provést všechny požadované funkce z tohoto seznamu.

Fragment Processor

- Primárním vstupem fragmentového shaderu jsou **interpolované** *varying* proměnné, které jsou výsledkem rasterizace.
- Fragmentový procesor nenahradí grafické operace, které požadují informace o několika fragmentech v jedné chvíli.
- Z důvodu podpory paralelizmu na úrovni zpracování fragmentu jsou fragmentové shadery psány způsobem který vyjadřuje požadovaný výpočet pro jeden fragment a přístup k sousedním fragmentům není povolen.

První příklad

```
// Vertex shader
uniform float CoolestTemp;
uniform float TempRange;
attribute float VertexTemp;
varying float Temperature;

void main()
{
    Temperature= (VertexTemp - CoolestTemp)/TempRange;
    gl_Position= gl_ModelViewProjectionMatrix * gl_Vertex;
}
```

```
// Fragment shader
uniform vec3 CoolestColor;
uniform vec3 HottestColor;
varying float Temperature;

void main()
{
    vec3 color= mix(CoolestColor, HottestColor, Temperature);
    gl_FragColor= vec4(color, 1.0);
}
```

Definice jazyka

- OpenGL Shading language je založen na systému programovacího jazyka ANSI C.

Doplňky k C

- vektorové typy jsou podporovány pro hodnoty float, int a bool

- `vec{2,3,4}`, `ivec{2,3,4}`, `bvec{2,3,4}`,

```
vec4 v=vec4(1.0, 0.5, 0.0, 1.0);  
vec4 u=vec4(5.0, 3.0, 2.0, 4.0);  
vec4 w;  
vec2 w2;  
float a,b;
```

```
w= v+u;  
a= v.x; b= v.z;  
w2= u.zw; (swizzling)
```

```
// x,y,z,w - Treats a vector as a position or direction  
// r,g,b,a - Treats a vector as a color  
// s,t,p,q - Treats a texture coordinate
```

Definice jazyka

- Matice

mat2, mat3, mat4 -matice 2x2, 3x3, 4x4

K matici můžete přistupovat jako k vektoru po sloupcích.

```
vec4 u;  
mat4 m;
```

```
m= ...  
u= m[3];
```

- Samplers

sampler{1,2,3}D

samplerCube

textura mapovaná na kostku.

sampler{1,2}Dshadow

hloubková textura s porovnáním.

Definice jazyka

Shadery nemohou samy inicializovat samplery. Mohou je pouze obdržet od aplikace přes kvalifikátor, nebo je předat k dalšímu zpracování vestavěné funkci.

Sampler nemůže být modifikován.

```
Uniform sampler2D Grass;
```

```
// texture2D use the texture coordinate vec2 coord to do a texture  
// lookup in the 2D texture currently specified by sampler  
vec4 color= texture2D(Grass, coord);
```

- Kvalifikátory

attribute	Pro často měněné informace (jednou za vrchol)
uniform	Pro zřídka měněné informace (polygony)
varying	Pro interpolované informace
const	Deklaruje neměnné, časově konstantní proměnné

Definice jazyka

- Inicializátory a konstruktory

- Proměnná shaderu může být inicializována v okamžiku deklarace.
- Attribute, uniform a varying nemohou být inicializovány v okamžiku deklarace.
- Existují konstruktory pro všechny vestavěné typy (s výjimkou samplerů) a pro struktury.

```
vec4 v=vec4(1.0, 0.5, 0.0, 1.0);  
---
```

```
vec4 v;  
v= vec4(1.0, 0.5, 0.0, 1.0);  
mat2 m=(1.0, 2.0, 3.0, 4.0);  
---
```

Definice jazyka

```
vec3 color= vec3(0.2, 0.5, 0.6);
struct light
{
    vec4 position;
    struct lightColor
    {
        vec3 color;
        float intensity;
    }
}light1 = light(v, lightColor(color, 0.9));
```

- Typová konverze

Explicitní typová konverze se taktéž provádí pomocí konstruktorů.

OpenGL Shading language neposkytuje syntaxi jazyka pro převod typů. Namísto toho jsou pro konverzi použity konstruktory.

```
float f= 2.3;
bool b= bool(f);
float f= float(3); // convert integer 3 to 3.0
float g= float(b); // convert Boolean b to floating point
vec4 v= vec4(2)    // all components of v are set to 2.0
```

Definice jazyka

Flow Control

for, while, do-while, break, continue

if, if-else

:?

goto, switch – není povoleno

discard – zabrání fragmentu provést update frame-bufferu. V okamžiku průchodu přes toto klíčové slovo se zpracováváný fragment označí jakožto skartovaný.

Swizzling

```
vec4 v4;
```

```
v4.rgba;
```

```
v4.rgb;
```

```
v4.b;
```

```
v4.xy;
```

```
v4.xgba; //!! Illegal - the component names do not come from the same set.
```

Definice jazyka

Operace po komponentách

- S několika málo výjimkami, kdy se operátor aplikuje na vektor, se operátor chová, jako by byl aplikován na každou komponentu vektoru zvlášť.

```
vec3 u,v, w;  
float f;
```

```
v= u+f; ~ v.x= u.x+f; v.y= u.y+f; v.z= u.z+f;
```

```
w= u+v; ~ w.x= u.x+v.x; w.y= u.y+v.y; w.z= u.z+v.z;
```

- Logické operátory `!`, `&&`, `||`, `^^` fungují pouze na výrazech, které jsou označeny jakožto scalar Booleans, a jejich výsledkem je scalar Boolean

- Relační operátory (`<`, `>`, `<=`, `>=`) fungují pouze na floating-point a integer skalárech a výsledkem je scalar Boolean.

- Operátory rovnosti (`==`, `!=`) fungují na všech typech s výjimkou polí. Výsledkem je scalar Boolean.

Vestavěné funkce – Trigonometrické funkce

```
float radians(float degrees)  
vec{1,2,3} radians(vec{1,2,3} degrees)
```

Konvertuje *stupně* na radiány a vrátí výsledek

```
float degrees(float radians)  
vec{1,2,3} degrees(vec{1,2,3} radians)
```

Konvertuje *radiány* na stupně a vrátí výsledek

```
float sin(float radians)  
vec{1,2,3} sin(vec{1,2,3} radians)
```

Standardní trigonometrická funkce sinus

cos, tan, asin, acos, atan

Vestavěné funkce

```
float pow(float x, float y)  
vec{1,2,3} pow(vec{1,2,3} x, vec{1,2,3} y)
```

Vrátí x umocněno na y

```
float exp2(float x)  
vec{1,2,3} exp2(vec{1,2,3} x)
```

vrátí 2 umocněno na x

log2, sqrt, inversesqrt

Vestavěné funkce

```
float abs(float x, float y)  
vec{1,2,3,4} abs(vec{1,2,3,4})
```

Vrátí x jestliže $x \geq 0$; jinak vrátí $-x$

sign ...

floor Vrátí hodnotu rovnou nejbližšímu celému číslu které je menší než
nebo rovno x

ceil Vrátí hodnotu rovnou nejbližšímu celému číslu které je větší než
nebo rovno x

fract Vrátí $x - \mathbf{floor}(x)$

Vestavěné funkce

```
float mod(float x, float y)  
vec{2,3,4} mod(vec{2,3,4} x, vec{2,3,4} y)
```

Vrátí $x - y * \text{floor}(x/y)$ pro každou komponentu z x za použití hodnoty (odpovídající komponenty) y .

min, max...

```
float clamp(float x, float minVal, float maxVal)  
vec{2,3,4} clamp(vec{2,3,4} x, float minVal, float maxVal)
```

Vrátí $\text{min}(\text{max}(x, \text{minVal}), \text{maxVal})$

```
float mix(float x, float y, float a)  
vec{2,3,4} mix(vec{2,3,4} x, vec{2,3,4} y, float a)
```

Vrátí $x * (1.0 - a) + y * a$

Vestavěné funkce

```
float step(float edge, float x)  
vec{2,3,4} step(vec{2,3,4} edge, vec{2,3,4} x)
```

Vrátí 0 jestliže $x \leq \textit{edge}$; jinak vrátí 1.0.

```
float smoothstep(float edge0, float edge1, float x)  
vec{2,3,4} smoothstep(vec{2,3,4} edge0, vec{2,3,4} edge1,  
float x)
```

Vrátí 0 jestliže $x \leq \textit{edge0}$ a 1.0 jestliže $x \geq \textit{edge1}$ a provede hladkou Hermitovskou interpolaci mezi 0 a 1.0 kde $\textit{edge0} < x < \textit{edge1}$.

Vestavěné funkce – Geometrické funkce

```
float length(float x)  
vec{2,3,4} length(vec{2,3,4} x)
```

Vrátí délku vektoru x .

```
float distance(float  $p0$ , float  $p1$ ), ...
```

Vrátí vzdálenost mezi $p0$ a $p1$.

```
float dot(float  $p0$ , float  $p1$ ), ...
```

Vrátí skalární součin $p0$ a $p1$.

```
float cross(float  $p0$ , float  $p1$ ), ...
```

Vrátí vektorový součin $p0$ a $p1$.

```
float normalize(float x), ...
```

Vrátí normalizovaný vektor x .

Vestavěné funkce

vec4 transform()

Pouze pro vertexové shadery. Tato funkce zajistí, že pozice vstupního vrcholu bude transformována způsobem, který poskytne přesně stejné výsledky jako vestavěné transformace OpenGL's. Tato funkce je určena k výpočtu hodnoty pro `gl_Position`.

```
gl_Position= transform();
```

float faceforward(float *N*, float *I*, float *Nref*)...

Jestliže **dot(*Nref*, *I*) < 0.0**, vrátí *N*. jinak vrátí **-*N***.

float reflect(float *I*, float *N*)...

Pro kolizní vektor *I* a orientaci povrchu *N* vrátí směr odrazu:

$I - 2.0 * \text{dot}(N, I) * N$. *N* by mělo být normalizováno.

Vestavěné funkce – Funkce s maticemi

- Operátor “*” provádí lineární algebraické násobení matic.

```
mat2 matrixcompmult(mat{2,3,4} x, mat{2,3,4} y)
```

Násobí matici x maticí y po komponentách. tj. $result[i][j]$ je skalárním součinem $x[i][j]$ a $y[i][j]$.

Vestavěné funkce – Funkce na vektorech

`bvec{2,3,4} lessThen([i]vec{2,3,4} x, [i]vec{2,3,4} x)`

Vrátí srovnání po komponentách $x < y$.

`bvec{2,3,4} lessThenEqual([i]vec{2,3,4} x, [i]vec{2,3,4} x)`

Vrátí srovnání po komponentách $x \leq y$.

`bvec{2,3,4} greatherThen([i]vec{2,3,4} x, [i]vec{2,3,4} x)`

Vrátí srovnání po komponentách $x > y$.

`bvec{2,3,4} greatherThenEqual([i]vec{2,3,4} x, [i]vec{2,3,4} x)`

Vrátí srovnání po komponentách $x \geq y$.

`bvec{2,3,4} Equal([i,b]vec{2,3,4} x, [i,b]vec{2,3,4} x)`

Vrátí srovnání po komponentách $x == y$.

Vestavěné funkce

`bvec{2,3,4} notEqual([i,b]vec{2,3,4} x, [i,b]vec{2,3,4} x)`

Vrátí srovnání po komponentách $x \neq y$.

`bool any(bvec{2,3,4} x)`

Vrátí *true* jestliže nějaká komponenta x je *true*.

`bool all(bvec{2,3,4} x)`

Vrátí *true* pouze pokud každá komponenta x je *true*.

`bool not(bvec{2,3,4} x)`

Vrátí logický komplement vektoru x po složkách.

Vestavěné funkce – Funkce pro přístup k texturám

- Vestavěné funkce se suffixem “Lod” jsou povoleny pouze ve vertex shaderu. Pro funkce “Lod”, *lod* je přímo použito jako level of detail.
- Vestavěné funkce se suffixem “Proj” mohou být použity pro projektivní texturování. Umožňují textuře projektovat se na objekt obdobně jako jsou promítány slajdy. Může být použito k výpočtu stínových map.

```
vec4 texture1D(sampler1D sampler, float coord [,float bias])  
vec4 texture1DProj(sampler1D sampler, vec2 coord [,float bias])  
vec4 texture1DProj(sampler1D sampler, vec4 coord [,float bias])  
vec4 texture1DLod(sampler1D sampler, float coord [,float bias])  
vec4 texture1DProjLod(sampler1D sampler, vec2 coord [,float bias])  
vec4 texture1DProjLod(sampler1D sampler, vec4 coord [,float bias])
```

- Texturové souřadnice *coord* se používají k vyzvednutí informací z 1D textury aktuálně specifikované *samplerem*. Pro projektivní (Proj) verze, texturová souřadnice *coord.s* je dělena poslední komponentou *coord*. Druhá a třetí komponenta *coord* je pro variantu *vec4 coord* ignorována.

Vestavěné funkce

- Obdobně **texture2D**
- Další položky: **texture3D**, **textureCube**, **shadow1D**, **shadow2D**.

Funkce zpracovávající fragmenty

- Pouze na fragment processoru
- Funkce derivací, **dFdx** a **dFdy** jsou použity k určení rychlosti změn výrazu.

```
float dFdx(float rho), ...
```

Vrátí derivaci v *x* pro vstupní argument *rho*.

```
float dFdy(float rho), ...
```

Vrátí derivaci v *y* pro vstupní argument *rho*.

Šumové funkce ...

Důležité vestavěné proměnné

Vertex Attributes

```
attribute vec4 gl_Color;  
attribute vec4 gl_SecondaryColor;  
attribute vec4 gl_Normal;  
attribute vec4 gl_MultiTexCoord0;  
attribute vec4 gl_MultiTexCoord1;  
attribute vec4 gl_MultiTexCoord2;  
//... up to gl_MultiTexCoordN-1, where N = gl_MaxTextureCoords  
attribute float gl_FogCoord;
```

Uniform Variables

Shadery mohou přistupovat k aktuálnímu stavu OpenGL přes vestavěné proměnné obsahující rezervovaný prefix “gl_”

```
gl_ModelViewMatrix  
...
```

Důležité vestavěné proměnné

Speciální výstupní proměnné

```
vec4 gl_position; // must be written to
```

Proměnná `gl_position` je určena pro zápis pozice vrcholu v clipping coordinates, poté co byly vypočteny ve vertex shaderu.

```
float gl_PointSize; // may be written to
```

```
vec4 gl_ClipVertex; // may be written to
```

Varying Variables

```
varying vec4 gl_FrontColor;
```

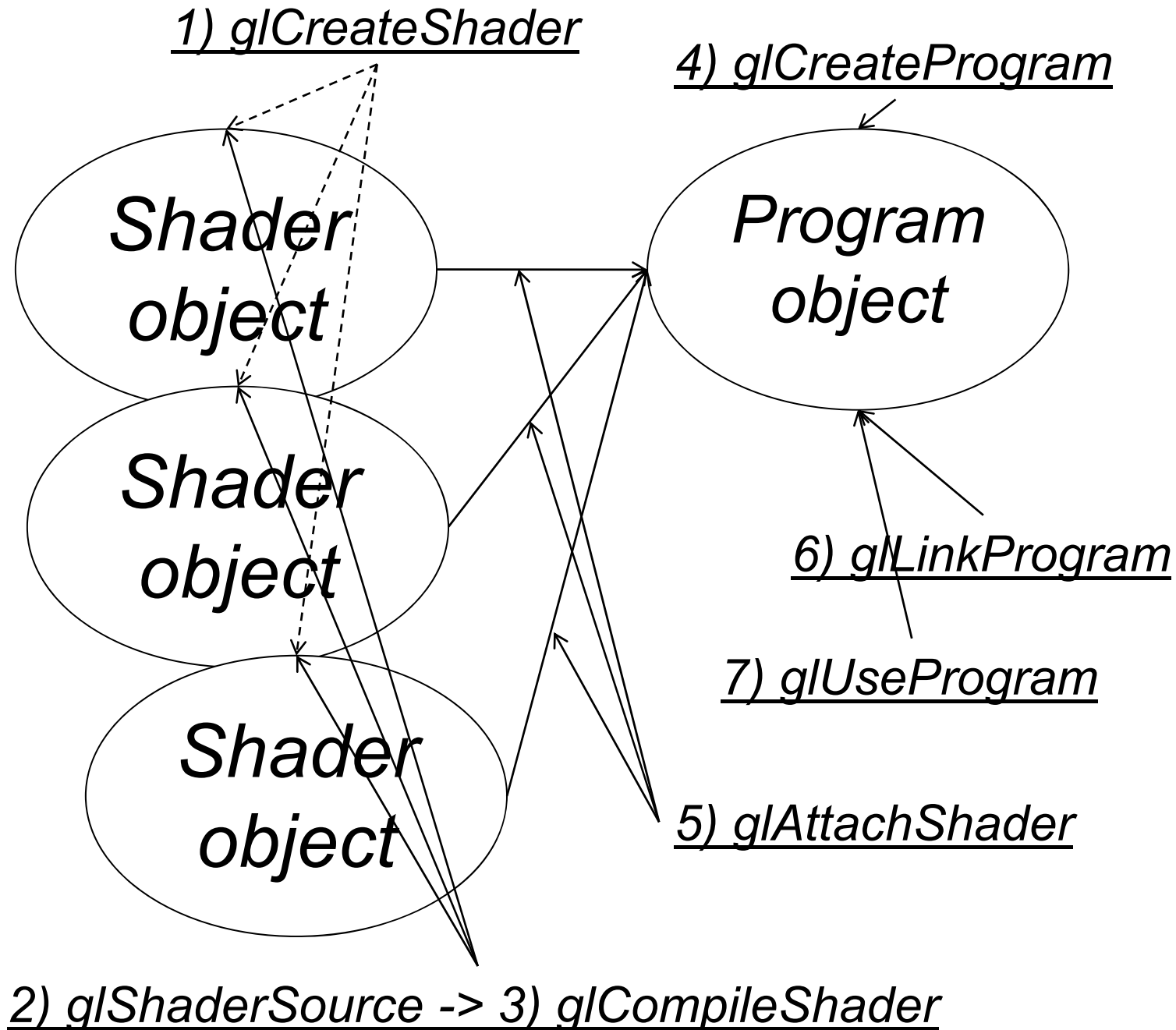
```
varying vec4 gl_BackColor;
```

```
varying vec4 gl_FrontSecondaryColor;
```

```
varying vec4 gl_BackSecondaryColor;
```

```
varying vec4 gl_TexCoord[gl_MaxTextureCoords];
```

```
varying float gl_FogFragCoord;
```


Program a kompilace

GLSL musí obsahovat podporu pro uložení zdrojového kódu, překompilovaného kódu a výsledného spustitelného kódu.

Vytvoření objektu shaderu.

```
GLuint glCreateShader(GLenum shaderType)
```

shaderType: GL_VERTEX_SHADER,
GL_FRAGMENT_SHADER

Vytvoří prázdný objekt shaderu a vrátí nenulovou referenční hodnotu. V okamžiku vytvoření je parametr GL_SHADER_TYPE vážící se k tomuto objektu nastaven na hodnotu *shaderType*

Program a kompilace

Uložení zdrojového kódu.

```
void glShaderSource(GLuint shader,  
                   GLsizei count,  
                   const GLchar **string,  
                   const GLint *length)
```

shader : Odkaz na objekt shaderu

string : Pole řetězců obsahující program

count : Počet řetězců v poli *string*

length : Délky řetězců. Jeli *length* NULL, předpokládá se ukončení řetězců nulou.

Program a kompilace

Kompilace objektů shaderu.

```
void glCompileShader(GLuint shader)
```

shader : Odkaz na objekt shaderu

Provede kompilaci zdrojového kódu. Kontrola může být provedena pomocí **glGetShader**(*shader*, GL_COMPILE_STATUS, *parameters*).

Informace o kompilaci mohou být získány pomocí **glGetShaderInfoLog**

Program a kompilace

Linkování.

```
GLuint glCreateProgram(void)
```

Vytvoří prázdný objekt programu

```
void glAttachShader(GLuint program,  
                     GLuint shader)
```

Připojí objekt shaderu k programu objektu. Není žádné omezení na množství připojených objektů shaderů. Je možné připojit objekt před nahráním zdrojového kódu, nebo před kompilací. Je také možné připojit jeden objekt shaderu k více objektům programu. Tímto je pouze specifikována množina objektů pro slinkování.

Program a kompilace

Linkování.

```
void glLinkProgram(GLuint program)
```

Provede slinkování.

Kontrola může být provedena pomocí **glGetProgram(GL_LINK_STATUS)** a **glGetProgramInfoLog**

- Výsledkem úspěšného slinkování je nastavení všech aktivních uživatelem definovaných uniformních proměnných patřících k *program* na 0.
- Všem aktivním *uniformním* proměnných je přiřazena pozice, na kterou je možné se ptát pomocí **glGetUniformLocation**
- Všechny aktivní uživatelsky definované *atributové* proměnné jsou navázány

Program a kompilace

Použití.

```
void glUseProgram(GLuint program)
```

Instaluje objekt programu specifikovaného pomocí *program*, jakožto součást vykreslovací pipeline.

Smazání.

```
void glDeleteShader(GLuint shader).  
void glDeleteProgram(GLuint program)  
void glDetachShader(GLuint shader)
```

Uvolní paměť a zneplatní jméno asociované s objektem. Jestliže smazání není možné (je připojen k objektu, nebo součástí vykreslovacího stavu), je pouze označen pro smazání.

Program a kompilace

Dotazy.

```
void glGetShaderiv(GLuint shader,  
                  GLenum, pname,  
                  GLint, *params)
```

V params vrátí hodnotu parametru pro specifikovaný objekt shaderu.

pname: GL_SHADER_TYPE,
GL_DELETE_STATUS,
GL_COMPILE_STATUS,
GL_INFO_LOG_LENGTH,
GL_SHADER_SOURCE_LENGTH

Program a kompilace

Dotazy.

```
void glGetProgramiv(GLuint program,  
                    GLenum, pname,  
                    GLint, *params)
```

V params vrátí hodnotu parametru pro specifikovaný objekt programu.

pname: GL_DELETE_STATUS,
GL_LINK_STATUS,
GL_VALIDATE_STATUS,
GL_INFO_LOG_LENGTH,
GL_ATTACHED_SHADERS,
GL_ACTIVE_ATTRIBUTES,
GL_ACTIVE_ATTRIBUTE_MAX_LENGTH,
GL_ACTIVE_UNIFORMS
GL_ACTIVE_UNIFORM_MAX_LENGTH

Program a kompilace

Dotazy.

```
void glGetShaderInfoLog(GLuint shader,  
                        GLsizei maxLength,  
                        GLsizei *length,  
                        GLchar *infoLog)
```

Vrátí informační log pro specifikovaný objekt shaderu.

infoLog - vrácená hodnota

maxLength – maximální délka vrácené zprávy

length – skutečná délka vrácené zprávy

```
void glGetProgramInfoLog(GLuint program,  
                          GLsizei maxLength,  
                          GLsizei *length,  
                          GLchar *infoLog)
```